

DU-KART NEDELINIS LAIKRASZTIS "SAULE"

YRA YAI VIENATINIS LIETUVISKAS LAIKRASZTIS AMERIKA
KURIS IŠEINA DU-KART ANŠNIAU NEDELIO.

REKLAIMA KAS UTARNINKA IR PETNYCZIA.

Prenumerata Kasztuojai

Amerike: (Ant Vyno Meto \$1.25) Europoje: (Nostipinta ir Lietuvoje \$1.50)

RAZANT GROMATAS IN REDYTE UZDEKYTE SZITOKI ADRESA

W. D. BOCZKOWSKI - CO.

520-522 W. SOUTH AL., MAHANOV CITY, PA.

THE SEMI-WEEKLY SAULE-SUN

THE ONLY LITHUANIAN PAPER IN THE UNITED STATES PUBLISHED SEMI-WEEKLY.
HAS A LARGER CIRCULATION THAN ANY OTHER LITHUANIAN PAPER.
BRINGS THE BEST RESULTS TO ADVERTISERS. RATES ON APPLICATION.

PUBLISHED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

Subscription \$2.50.

REPRESENTING THE INTEREST OF NEARLY 600,000 LITHUANIANS
RESIDING IN THE UNITED STATES.

PUBLISHED BY

W. D. BOCZKOWSKI - CO.

520-522 W. SOUTH AL., MAHANOV CITY, PA.

No 9

(ENTERED AT THE MAHANOV CITY, PA. POST OFFICE
AS SECOND CLASS MAIL MATTER)

Mahanov City, Pa. Petnycia 31 Sausio (January) 1913.

Metas XXV

KAS GIRDET?

Lietuvoje randas rusiskas pradejo sistematiska kova su katalikiskais dvasiskais, kurie priima pravoslavus ant katalikystes, baudamas kunigus pininginia bausme arba areštu. Gal caras užmirsio. Jis 1905 mete izdave luosybę tykėjimui. Reiketu jam apie tai primyt.

Profesoris Leavenworth isz Minneapoliaus universito apgarsino, buk atejancaus mensesije perejs nauja kometa per muso zeme. Toji kometa pasirodo kas 61 metai.

Nauja bažnyce kuria nese nei pastate Slavokai Lansford, Pa. uz 175,000 dolerių pradade apiesiti in kasiklas — Ar-gi tai ne kvailys statyt teip puikes ir milžiniskas bažnyces aplinkinesia anglikaskilu, kur kožna diena grasi pavojs sugriuvimo!

Naujes prezidentas Wilsonas ana diena atlanke Ellis Island, New York, kur buna sulaukiyti visoki ateiviai. Pats klausinejo ateivių del ko atkeliauo in Amerika ir mate daugeli azaru nelaimingu. Koki in-spudi padare tasai atsilanki-mas, tik sau pasiliko ant at-jetis.

Telgramai skelbe, buk terp Peruvijs ir Bolivijos viespa-tauje neapikanta ir kožna die-na galima tiketis karizsko su-siremimo.

Rapartai parodo, buk mete 1912 Pensylvanijoi kasiklo-sia likos užmurszta 591 angli-kasias o 1911 mete 108 o tai del to, jog 1912 mete turejome eszeisiu menisius traika ir ne-turejome jokiu baisiu nelaimiu kaip tai atsibuvo Thropps.

Nuo 1870 meto kasiklosia Pensylvanijos steite prazuvo 17,082 vyru ir vaiku. In de-szimts metu terp 1870 o 1880, 2248 likos užmurszta. In de-szimts metu po tam 4,374, nuo 1900 lig 1909 prazuvo 5,491; in tris metas po tam 1,891. Puiki tai armije vargszu, kurie padejo savo gyvasties del labo turciu ydant sau užsi-dirbti ant sunkaus szmotelio duonos.

Turkiszki delegatai kurie stengesi padaryt sutaika su Balkanais.

Turkiszki delegatai, kurie pribuvo in Londona padaryti sutaika su Balkanais iszkeliavo namon nesutikdami ant pa-duotu izligu. Kaip rodos tai kare vėla prasides iz naujo.

ISZ AMERIKOS.

Guzute grabuose.

Fort Smith, Ark.—Kaip visiems yra zinoma Oklaho-mos steite yra uždrausta par-davineti svaiginancius geri-mus. O kad užganadyt trosz-kuma tenaitiniu gyventoju L. S. Sillings emesi ant negirdeto budo pristatimo gerimo del savo kostumeriu. Pridejas bonkuciu guzutes in tris gra-bus, nusiunte in Oklahoma, bet ant nelaimės randavieszi inspektoriai suene guzute o Billingsa areztavojo.

Muszyne straikieriu Pittsburge.

Pittsburgh, Pa.—Kruvino-je muszyneje terp policijos o straikieriu isz Rankin dirbtu-ve American Steel ant Wire Co. likos užmurszta nežinomas žmogus, tula motere ir kudy-kis suzeisti. Muszyne prasi-dejo Hawkins skvere ir tesesi per valanda laiko pakol ne pribuvia szerifai neiszaikino maizstininkus.

Kudykis prisiusntas per puzcia.

Batavia, Ohio.—Mrs. Jesse Beagler, geisdama izejti ant szermenu savo drauges, bet ne turejo su kuom palikti dvejus menisius senuo kudy-kio. Ant galo pasinaudojo isz nauju pacytiniu tiesu. Suvini-ojo kudyki in skepeta, pri-lipino ant koreziukes markes, surasze adresa ir nusiunte pas savo motyna in užmiesi. Tasi nusiuntimas kasztavo jai tik 15 centu o priek tam už-asekuravijo kudyki ant 50 dolerių. Gromataszis nunesze kudyki ant paduoto adreso sveika.

Meiles dievaitis darbszau-jesi priesz Gavenia.

Passaic, N. J.—Meiles die-vaitis su pagialba dvasiskuju sujunge in pora 162 szirdis in laika septiniu dienu. Kun. Janiczkis prabaszcojus Szv. Mikolo bažnycioje suriszo in viena diena devines poras o kun. Hatinger 22 poras o 59 da turi suriszt priesz Gavenia.

Hotelinei tarnai sustrai-kavo.

New York.—Visi hotelinei tarnai skaitliuje kone tris tuka-nceis sustojo dirbti. Po su-sirinkimui, tarnai nusidave prie Imperial hoteliaus, iszku-le langus ir apdauze kelis straiklauzius. Policoje iszvai-kino straikierius.

Rado kasiklosia suakme-nijusia žmogaus galva.

Shamokin, Pa.—Kazis Hel-vigas, anglekasis dirbantys Potts kasiklosia rado terp ak-meniu po iszszovimui skyles, suakmenijusia žmogiskaa gal-va panaszi in bezdzonka, ku-ri svere 12 svaru. Yra tei ger-as davadas ant pertikrinimo žmonių, jog muso svietas už-me tukstancius metu del isz-sitobulinimo ir kad žmogus paejna nuo kokio tai zveries.

Koks gyvenimas, tokia mirtis.

Evansville, Ind.—Nellie Mills 23 metus senuo, likos apsudinta in kalejima ant viso gyvenimo už tai, kad užman-gre dvi jaunas mergaites 16 metu senuo, ydant jaises nusztildyt kad ne galetu buti liudintojoms priesz nedorybes Nellies.

Toji izgama laike paleistu-via nama ir kurias prikaltino mergaites, o kada suprato, jog policije jaja snys, nutare mergaites padaryti gala.

Serga negirdeta liga.

Hartford, Conn.—Negir-deta liga serga czionais Miko-la Orzechas. Isz pradzių pra-dejo jam augti rankos ir pasi-dare teip ilgus kaip bezdzon-ki ir netinkamos prie darbo. Po tam sutino kojos kaip slo-nio o czeveriku ne galejo sau dasirinkt. Priek tam ausis iz-augo dydesnes už galva. Ame-rikoniszki daktarai negalejo duoti sau rodos su taja liga ir isziunte ligoni adgalios in tevynia.

Dovanos 81 kožnam naujui užgyimusiam kudykiui.

New Haven, Conn.—Kož-kas naujui užgymes kudykis gymes Orange township ap-laikys bankine knigute nuo Orange Banko su vienu dole-riu, tame meriesje, jog tevai naujui užgymusio kudykio czedins piningus del kudykio. Tokiu budu suzedins del ku-dykio puikia suma piningu, kada tasai suaugis lig metu.

Geradejiste ne greitai buna užmirszta.

New York.—Miss. Marion L. Covert, tomis dienomis ap-laikie netiketa turta iszeszanti \$150,000 kuriai paliko mirda-mas Geraldas Thurston czika-ginis fabrikantas tartapijonu, už papildyta geradejiste pa-daryta dvidezimts metu ad-galios.—Thurstonas mire tris metai adgalios.

Panna Covert sutiko Thur-tona Marlborough kada tu-rejo 6 metus kur atlankinejo savo gymines o Thurstonas ra-dosi pas farmeri ant stancijos. Atnezdavo jam puikiausius žiedus isz darželio ir skaniau-sius vaisius. Atvažinuodavo in Marlborough kas metas, par-leisdamas linksmai vasaras su mergaite o kada iszkeliadavo in Chicago rasydavo dekingas gromatas pas jaja. Panna Covert nusistebejo teip gausiu palikimu savo pažinstamo.

Š Cleveland, Ohio.—Du fornesei prie Upson Nut Co. fabrike truko. Dvidezimts darbininku likos suzeistais isz kuriu keli mirs.

ISZ VISU SZALIU.

Alfonsoas atlankys Amerika.

London.—Ispanijos kara-lus Alfonsoas, ketina atsilanky-t in Suv. Steitus szia vasara. Jau kelis kartus karalus Al-fonsoas geide atsilankyti in Suv. Steitus, nes randas ant to nesutiko budami tosios nuomo-pes jog amerikieci da turi neapikanta prieszais Ispanus už paskutinia kare, nes per-likrino nesenei, jog amerikie-czi ne turi jokios neapikan-tos na ir pavelinima aplaike ant pribuvimo in czionais.

Muszyne Filipnuose.

Manila.—Bedratinis tele-gramas dansas, buk terp szta-mo Tagliuso o tautiszkos kons-tabuleries pakylo muszyne, kuriuoje vienuolika amerikie-cziu likos užmurszta o 19 su-zeido.

Karalus Manuelus pabego su židelka.

Viednius.—Buvusis kara-lus Portugalijos Manuelus pa-bego su židelka kuri gyveno Moskoje, duktere turtingo ži-diszko kupcziaus.

Manuelus kelis kartus at-lanke židelka Moskoje o pa-regejas patogia židelka insi-milejo pasiutiszki ir ant galo abudu pabego. In kur nusida-ve, nežine.

Turkiszkos moteres ir vaikai mirszta isz bado.

Konstantinopolius.—Rau-dono Križiaus drauguve isz-siunte telegramus in visas viesz patystes praszidama pagialbos del mirstanciu isz bado tur-kiszku moterių ir vaiku kurių vyrai randasi kariumeneje. Randas negali duoti jokios pa-gau dydesnes už galva. Ame-rikoniszki daktarai negalejo duoti sau rodos su taja liga ir isziunte ligoni adgalios in tevynia.

26 laivoriai nuskendo.

Havre, Francuzija.—Arti Cape de la Hague, francuzis-zkas laivas Phryne trenke in vokiezka laiva Pangani laike miglu, kuris tuojaus nusen-ko drange su 26 laivoriais.

Užmuse 50 Morosu.

Manila, Filipinai.—Musz-tyneje, kuri atsibuvo praecta nedelia terp vaiko o sztamo Morosu likos užmurszta pen-kesdezimts pasikeleliu, sze-szios milios nuo Jolo.

Stebuklas (?) Francuzijoi.

Beziers.—Czionaitineje ap-linkineje dydele intekme isz-vere ant gyventoju isz priezas-ties pasklidymo zinios apie stebukla.

Keliolika dienu adgalos ko-kia tai motere nusidavos ant kapiniu padabint kapus savo gyminiu. Motere patemino ant stovylo Szv. Pannelus ku-ris stovejo ant kapo Arnando Palvagnaco, buk visas tas stovy-las buvo apauges sama-noms, kurios nuczistino su sa-vo skepetaitė.

Kada sugrižo namon, dalips-te savo sergancze dukrele su taja skepetaitė, o mergaite pa-sveiko. Dydelis burys pele-griumu dabar atlanko taji etovyla kas diena, o sergantie-je dalipsto taji stebuklinga stovyla.

Š Mc Kinley, Tex.—30 upatu likos užmurszta o 20 ne-suranda per sugriuvima dvejų kromu.

Š Washington, D. C.—Pa-gal randavieszka apskaitima, tai Suv. Steituso randasi da 3,062,032,020,000 tonu angliu ant iszkasimo.

Ympedis austrijokiszko sosto su savo szejmyna.

Dydys kunigaiksztis Fran-ciszko Ferdinandas apims va-deles rando po mirzei senuo ciezoriaus Franciszko Juozapo, kuris randasi blogoje sveika-toje. Paveikelas perstato szej-myna naujo impedio, kuris apisevde su grafiene Czotak, pasiprieszindamas priesz cie-sioriu, nes ciezoris nenorejo ydant Ferdinandas paciuotusi su motere kuri ne yra isz kara-liszkos gymines, per tai jago ir pasilikis Ferdinandas cie-siorium tai jo pati niekad negali vadintis ciezorie.

Pries tos progos priminsime truputi apie nelaimes kokias ciezoriszka szejmyna Habes-burgu panezse. Ir teip:

Impedis sosto austro —veng-riszko, Rudolfas Habsburgas "ateme sau givaste" su savo milema baroniete Vesteria, 30 gegužio 1889 mete palocije Mayerling. Paliko pace ir duktere.

Kunigaiksztiene Zofije d'Alenson, sesuo nuzudintos pa-ciezios ciezoriaus Franciszko — Juozapo, Elzbiotos, kitados pa-ti bavarsko karalaus Ludvi-ko II, prazuvo liepsnuose kro-me Parizuje gegužio mensesi, 1897 mete.

ATSAKYMAI.

P. J. Cleveland. — Tamista klausia ka tai zenklina "katali-kas" ir isz kur tasai zodis atsi-rado. Tasai zodis paejna isz graikiszko nuo "kata helen", arba sutrupinime "kat" hol-len, nes prie to da reike da-det "gen." Priek tam reike dadet zodis "ekklezia." Tada aplaikysime tokia isztarme: "Ekklezia kat' helen gen," o tai zenklina: "bažnyce po vi-sa zeme" prasiplinusi, kuri-me "ekklezia" reiszke "bažny-cia", "kat' helen" — "po vi-sa", o "gen" — "zeme"; zodis "prasiplinusi" yra dadetas del geresnio supratimo isztar-mes.

Nuo tojo zodzio "kat' hole" paejna zodis "katholikos" — arba "katalikos, kas reiszke pa-gal augeszciau iszreiskzima "apimantys visa zeme," arba "visatinos" arba geriau "prie visatinos bažnycios prigulian-tis," o tokia bažnycia yra po valdze popieziiaus buanaczio Ryme.

— S. S. Duryea. — Josos adreso neturime.

— F. N. Salem — Gausite 18 už doleri.

Brolis ciezoriaus Francisz-ko Juozapo, ciezoriaus Meksy-ko, Maksimilijonas I, likos nu-szautas 19 Juniaus 1867 m., per Meksikonus.

Didis kunigaiksztis Vil-helmas numire 1894 m. Bada-ne isz priezasztes zaidulu, kada nupuele no arko.

Didis kunigaiksztis Jonas isz Toskanos nuskendo vandenije pietineje Amerikoje.

Karalus Bavarijos, Ludvi-kas II, gimine ciezoriesnes Elz-bietos, ateme sau givaste 13 Juniaus 1886m. per papaikima

Grafas Ludvikas von Tra-ni, kunigaiksztis Sicilijos, vi-ras sesers ciezoriesnes Elzbiotos ateme sau givaste Zuryche.

Dideje kunigaikszciute Ma-tylda, dukte brolo ciezoriaus Franciszko — Juozapo, Al-brechta, rado smerti palocije savo tevo, per užsidegima szle-bes no degutes (zapalkos).

Didis kunigaiksztis Vladis-lovas, sunus didzo kunin-gaikszcio Juozo, rado smerti ant medziokles per szuvi isz savo locono karabino, neti-czioms.

Ant galo pati ciezoriene Elzbieta likos nuzudinta per anarchista Szvaicarijoi.

Isz Rosijos Lietuvos ir Lenkijos.

Keturi virszininkai aresz-tavoti.

Petersburgas.—Tomis die-omis likos aresztavotais ketu-ri zenklivi virszininkai palicio-je už emima dalibu žudintosei Stolyfino mete 1911.

Taiseis yra jenerolas Kurloff, pulkauninkas Spiridovicz, lei-tenantas Kolyabko, Spiridovi-czius szvogeris ir Viriginas asistentas Kurloffo.

Per ju tu prikalbinima liko Stolypinas nuzudintas, nes kaip patis prisiapazino, Stoly-pinos už daug žinojo apie juu szunybes ir liepe jin nu-žudyt. Teismas tesesi per 16 mensesiu.

Galejimas terp pacizios ir vyro.

Moskva.—Koke tai Na-diejda Putokin perdure savo vyra su kardiu laike galejimo.

Prasizengelis.

Apraszimas isz tebirio atsitikimo.

— Mamite, valgit, duok mums valgit!... Esame al-kanais!... Ba numirsim!...

Teip szauke vaikai stubele-je darbininko, atsikele no sa-vo vargingo guolo viena szalta rita.

— Turekite kantribe, vai-kelei, turekite norint truputi kantribes! — stengesi apmal-szint motina, motere mazo su-dejimo, su izdzuvusiu veidu, ant kurio persistate vargas ir didelis badas. — Tuojaus gau-site valgit... Palaukite val-andele!... Dabar jau tikrai ateis pagialba, nesirupinkite. pagialba pribus... — teip kal-bejo tiku balsu ir buciuojent vaikelus, temindama ant savo viro, kuris stovejo ne pertoli su nuleista galva ne isztarda-mas ne zodzio.

— Motinele duok valgit no-rint trupineli duonos!... Už-ganadinsiu bada... Norint po-ra kasnia, duok mums valgit motinele! — szauke iszalke vaikai ant naujo.

Tevas paemes kepture rene-gis iszejt.

— Da karta stengiausiu-si jeszket darbo, — isztare vos girdetinu balsu in pace.

Ilgai bludziojo po miesta, ne zinodamas kur nusidnot. Ant galo nusidave pas viena isz senu darbdaviu.

— Ir vėla tarnistoes jeszka? paszauke nusidivines fabri-kantas.

— Guodotinas tamista!... Ar turi del manes koki uszi-emima... Labai praszcie... — isztare nužemintai su nuleis-tom akimis.

— Ar nori no manes darbo? — Norint arsziause, praszau guodotino tamistos, busiu užganadintu...

— Ar tamista papaikai? — Susimilk ant manes var-guoli!

— Ka tu sav mislini?... Isz kur asz gausiu ta darba del tamistos?... — Visos mano pajegos bus tamistos Jecnaste... Nieko no tamistos ne reikalauju, tik tai pora centu ant dienos, idant saviszkius galecze isz-maitint... Busiu tamistos nevalninku, guodotinas tamis-ta, per visa savo amzi...

— Žmogau, paszkiau tav jau tiek kartu, jog ne turiu del tavies nieko, suvisai nieko.

Guodotinas tamista, pati ma no serga, kas kartas arsziau... — Ar asz tamista priver-ciau ant zenibu?

— Vaikai mano mirszta... — Toki niekniekei... Tai ne gerai?... — Ne suprantu... Koki niekniekei... Ne galu ap-svarstint...

— Ar tamista su vaikais at-ejei ant to svieto? Mialinu, jog ne. Ar ne supranti mane dabar.

— Ar ne turi tamista susi-milejimo?

— Žmogau! Esi kaip vana gas, kurio ne galima atsigint.

— Busiu del tamistos, guo-dotinas tamista, dirbsiu diena ir nakti...

— Pabaigem jau!

— Tures tamista gera dar-bininka isz manes... — Matai duris...

— Ar tai jau paskutinis zo-dis tamistos? — Žmogau, jago ne iszeisi, tai liepsiu tave iszmest.

Žmoglis iszejo sviruodamas Nusidave pas kitus darbdavius idant perstatit savo varga, idant afieravotie savo sveikata ir druti usz kelis centus. Nes viskas ant niek, niekur ne ga-vio darbo.

Ant galo sugrižo namon ve-libam laike.

— Ar gavi ka? — paklau-se jio pati tamsuome, tiku balsu.

Pats pajudino su peczeis, nes nieko ne atsake.

Per visa nakti pats su pace ne primerke akiu, nes klause kaip vaikai metesi ir isztarda-vo kokius ten nesuprantamus žodzius ant savo paklodalu. Su prasidėjimu dienos pa-budo vaikai. Tevas rengesi isz ejt.

— Kur nori ejt — užklaus-e pati

— Noriu jus gelbet.

— Koki spaszabu?

— Ne klauskie!... Tuoj-jaus sugrižsziu... Laukie ant manes...

— Mamite, galva man skau-da, teip man skauda... — O man kas dure krutineje! — O man akis kepa... O asz ne galu suvisai pasijudint... — Mama, duokie mums no-rint truputi valgit, be laukem ilgai, — verke nelaimingi vaikeliai.

— Tevelis tuojaus sugrit ir atnesz mums ka valgit, — ramino motina vaikus.

— Tu vis tik mus ramini — verke vaikai.

— Bukite kantrus — kal-bejo motina.

Tuom tarpu inejo tevas in grincze sutrimis kepalukais duonos. Vaikai paszoko no guolo ir metesi prie tevo.

— Pasidalikit ir valginkit, — tare tevas susijudinančiu balsu.

— Kas ira tuom geradeju, kuris ant mus susimilejo, ant muso vargo? Melskimes usz jin! — paklause motere pjaus tindama duona.

— Paskui dažinosi — at-saki viras, rengdamasis vėla iszejt.

— Ne valginsi su mumis? — Jau pavalgiau.

— Pasilikis su mumis! — Turiu ejt.

— Kur? — Paskui dažinosi, atsake iszejdamas.

Vos radosi ant uliczios, pri buvo prie jo palicmonas ir pradejo su juom kalbet:

— Ar ne matei tamista žmogaus, kuris pas duonkepi pavoge duonos, kaip rodos tris kepalukus.

— Asz esmiu juom.

— Tamista? — Asz.

— Tai tamista ne užsigini?

— Ne.

— Tai praszau ejt su ma-nim.

— Gerai.

Jau jin turi! Vagis! Greit jin pagavo! Te givuoje policije! Ne nusidave jiam! Prakeiktas skarmalus! Kokis tikus! Cha! cha! cha! Kaip avinukas! Ne truputi ne nusi-mines!... — teip szauke žmonis, pro kuriuos praite-nejo vagis.

Nes nelaimingas darbinin-kas žinojo ir mate, jog pati su vaikais namie bada apmalzi-no, nes mislino pats sau:

— Idant maniszke ne dazi-notu, jog duona buvau pavo-ges, idant ilgiau ne galetu žiu ret ant iszalikusiu veidu...

Niekadejus! — szauke visi žmonis, sekdami paskui varguoli.

Jago dirbtu... Visur ira gana darbo! Tokiam nieka dejni neimori darbo! Geriau vogti!

Teip tai ira su vargingu darbininku, norint darbo jesz kojo visur, o ne gaves jio, pri verestas buvo vogt, idant pati ir vaikai ne mirtu isz bado.

Skaititojai patis gali tojo liudno atsitikimo gala dasi-prast.

FEBRUARY

Žmonis kalba, jog ne bus žiemos, Norint tiek turejome szilumos, Bet žiema da galime susilaukt, Ir da sniega turesiu szilupelaut, — Kur jo draugas?

JUOKUBAS

Vadas Kontrabandneszių.
(Pukli istorija)

Senas kalvis bebegdams atsimine apie dukteri Jule, kuri be žado bego paskui. Apie grizes, idant pazeiurei ar nepasimete Jules iszvido baises regikla; rubezsargis su blizganciu bagugetu vijosi juos. Jau buvo visai prie senos Grigienes, bet ta bebegdama suklupo, o rubezsargis perszokose prie rankos, tempe ja ir alpetancija isz baimes ragino prie begimo...

Bagnietas rubezsargio kas kart buvo arciau, Julei painiojesi kojos ir kartoja tik trumpus zodzius: ne, negaliu... Senas kalvis uszeike ir prisake Julei mest spirita. Jule iszildpe paliepima tevo, bet nemestas spiritas nesulauke rubezsargio, ir gal netrukus jau butu stveres uz apikales sena kalvi, bet nuo to ji iszgelbejo szuvis paleistas ir rubezsargi, per kontrabandinesz.

Rubezsargis susilauke, net tuotarpu ir iszkitos puses puole szuvis. Pradeta besiszadit kalvis su dukteria pabego in puzina. — Nebijok kudiui — tare szvelniau kalvis in iszgaingaduse labai dukteri — pavojus jau praėjo. Szuvis jau szkales draugu sustabde nelaba mazliu, czia jau neaties.

Seekiva, teveli — tare Jule, kuri eit negalejo teip buvo nuileis ir persigandus niekad negirdetu szuvis, niekad nebuvo vusi panaziem pavojuje.

— Dar biskuti turiva eit, ten pasiseiseiva ir laukeiva atainant kitu.

Po keliu minu tu inejo in tankia gire. — Gal czia jau bus nevienas isz muziesziu, czia jau sau gi vieta, nes ir ezmerkeriu nerei kia bijot, nes raitas nelis in toki tankumina. — Ir szvilpe. Tila aplink vieszpatavo tik garas atliepe. Palukejes kalvis szvilpe antru kartu smar kiau. Paskui garas jo szvilpimo, atejo atsiliepimas.

Susedo ir lauke.

Netrukus sznabzdejo kru mai ir isz tankumino iszejo Nastazija, Matijoszius ir kiti keli virai. Tik keli turejo ble tas kiti del palengvinimo sau mete jas, arba priversti buvo mest, idant gelbet givasti. La bai krimitosi, jog su tuszoziom rankom pareis namon, nekuriu ne tiek gallejosi iszduotu pin ngu ant spirito kurio reikejo iszszadit, kiek bijojo pacziu, kurios laukia ju namieje ir ne labai meliai pasveikins tusz zius. Negana ka iszplius mo ters vaikai verkia reikalauda mi duonos, o ju visas uzdarbis nuejo szun po uodega. Meters neleis ju kitusik laimes bandi ti; o jiems jug nelabai norisi eit uzdarbiaut teisingu budu. Tuotarpu kas toks tikiaj su szvilpe.

— Dar vienas atiszaukia — atsaikui ir szvilppta teipgi atsaikui.

Beszvilpavimais susiszauko.

Atejo ir Franas su dviejom pilnom bletom.

Senas kalvis iszvides ji dziaugsmingai suszuko:

— Es! — kaipgi iszgelbejai spirita?

— He, mislijat kad asz toks szeezkas, kad iszvides abjesz caika mesiu spirita? — Jug vie nas visu nepaimes, o vel asz smukau in szali; pabegau in rugius ir atlikas darbas.

— Tai matai — bedavojo kiti o mes turejome mest.

— Dievui deku! — tare senas kalvis.

Seskis, pasisesime.

Franas atisiedo nueme nuo savs bledas su spiritu, atkim szo viena, pripile in puskvorte, uszkimzo vel ir gere in te va, kuriam potam padave puskorte su spiritu, o senas kalvis gere in szale sedint ir teip visi apejus aplink puskertei para go po gurkezni Frano spirito.

Dar nebuvo keliu viru, bet tie matomai nuejo namon ne tieszkodami kitu. Auszra jau usztekejo ir rituose dangus pradejo raust, jau vituris nu budes czirino, laukt ilgiau ne buvo galima. Daugiausiai ru pinosi sena Grigienia, kurios nebuvo, bet del jos negalima buvo laukt dienos, ne eit jos jieszkot. Tvirtinant ne ku rimes jog ji nuejusi su kaimi nais, spiritinesziais, nuejo teip gi namon.

Laimingai visi sugrizo, o Jule nesidziauge savo jopkia, ne poterkom, tik beveik neisz silvikus puole ant lovos nu vergusi ir uzmgio.

VIII.

Grincioje Grigienes.

Tekancios saules spinduliai akivai skverbesi pro mazus pazaliavusius langelius in grin cze, apszvietinedami galvas vaiku, gulincziu ant vieno pa talo.

Vaikai visai prie me spindulio pasveikina; viriausias vaikas atmerke viena aki susirauke, susiurnejo ir atkrei pe veida in kita szali, maziausias nusiszipso pro miegus mirmekio kelis kartus uzmerk tais blakstienais ir miegojo ramiai apszviestas aukso spindu liu saules, trecias atmerke placiai akis ir ziurejo besiste bedamas, jog jau diena.

Viges stovincios kampe paszalie lovos, saules spindu lis nepasieke; ten gulejo ma ziausias Jonukas, o szale viges ant zemes gulejo viriausias Mariuka pametus po galva mai saza. Matomai tekanti saule atgabeno jai saldus miega ku riu neturejo nakties laike: su po ji verkianti Jonuka, nes jos ranka nudribus gulejo ant viges kojos, uzmgidinus ku diki ir pati nuvargus uzmgio.

Muses nubudintos szviesa dienos, aptupe burnele kudi kio, puziezauzdamas liekane lems pasilikusiom ant lupu ir smakro pieno. Mazitis raukesi ir sukino galva besigindamas nuo inkirios govodos, pakele ma za rankute su sugniauzta kumecziuke, bet pajogus bu vo permenkos ir ranka nudri bo atgal ant patalo.

Saule szvietie kaskart aiz kiau ir budino vaikus. Vi riausias vaikas negaledamas jau miegot, atmerke viena aki

potam pratrine kita, pradejo raivitis ir tingiai pasikele: at sisedes vadziojo uzmgigotom akimis po stiba. Umai akis sulinkmejo. Nuszoko nuo lo vos ir paziurejo in vige ir szale jos mieganczia seseri, kuri negirdejo visai jo pasikelimo; jis tilomis nuejo, atszvalgida mas in uszpakali prie peczius, kur stovejo pienas penėjimui kudikio. Iszgere piena, potam pasijieszkojes krauszli sausos duonos, iszvarvino isz bon kos paskutinius lazsius jo ant duonos ir gardziai grauze sz džiuvusi krauszli.

Netrukus iszbejo isz stubos kad kandziojamas musiu kudi kis pradejo kniarkt, kuomi za dino mieganczia seseri.

Mariuka nubudus pradejo supt vige, bet vaikas verke, nors muses nubaiditos nekan do, bet uszat skilvis reikalavo ir nedaleido kudikiui nutilt Mergaite uspradama ko rei kia delu tildimo kudikio nu ejo prie peczius, bet su iszgas tisi iszvidio tuszozia bonka, paziurejo in szali lovos, bet ten jau nebuvo nedoro vai kiszcio, kuris aprupines save szokiais tokiais puzieziais, nesirovindamas suvis kita iszbejo laukan.

— Mano Dieve, ka tas nela bas Andrius padare! — Kagi asz dabar nelaiminga dariusi su kudikiu — pradejo raudot biedna mergaite.

Paszadinti isz miegu vaikai pradejo keltis, pradejo teip gi zliumbit ir visi kiek buvo griciezioje verke.

Mariuka graudziausia ver ke, kadangi ji turejo nutildit visus, aprupint visus maistu, kurio nebuvo.

Saule savo skaiszcziais spin duliais taritum stengies nutil dint ir nubovit nelaimingas si ratas, isz kurio iszvidio einanczia mo teri, ejo ji su pilna mileztuviu pieno nuo karviu, nelaimingos mergaites akis isz kart suliauks mejo bet kada moteriszke pri stantino ji neiszdrisdama atsi liept, idant praszit, stovejo na liudus. Moteriszke praedimas atsiliepe, paziurejus in nulu duse apsiaverkuse mergaite ir uszklauso.

— Kogi tu czia Marute sto vi ir verki? — Mergaite tik graudziai atsi duso, pazurejus in apiputos milztuve su pienu.

— Ar motina bare, ar val git nori? — klausie toliau rupestant kaiminka.

— Nebare, nes nera jos na mieje, iszejo in Prusus — val git... asz galu pakest, bet kudikis verkia, piena iszlaki ne doras Andrius, vaikui nera ka duot, o verkia, rodos negau nu.

— Oi ta motina, ta motina ar reikalinga jai tas? dabar pe lieka kudiki, o ta nelaiminga mergaite nemazai privargta — kalbejo pati sau kaiminka ir jau rengies eit, bet sulai ke ja Mariuka, prazidama nors szlakeli pieno vaikui,

Tokiais nelaimingais buvo vaikai Grigienes, ipacz viriau sia Mariuka, o tas jos nelai mingumas ezandien buvo vi sudidziausiu: motinos nebuvo namieje, praszit duonos pas kaiminus ji neiszdriso, nes kai pi instinktu spejo, jog nieks jau neduos, kada pasakis kur motina, ant kurios nieks neusi milejo, tezciaus piktai kalbe jo matidami jos vargus ir ne laiminguma: "Gerai jai te p! Uliavuo, tegul dabar pakuta voja. Tu iszeiteisim nemie lazszirding suturinejo save nuo mielaszirdingo gero darbo ir kurlino savi je jausmus meiles artimo.

Nelaiminga mergaite nors su ma za viltim inejo in kaimi nu stuba. Priemenije sedejo du vaikai prie blundu ir valqe pie na ir dauze szkasztais per gal va katinui, kuris teip gi nore jo pargaut skaniu puzieziu.

Stuboje prie stalo sedjo gaspadarius mergaite dzseinan ti jau in pusmerge szlave stu ba o gaspadine state ant stalo puziezius.

— Tegul bus pagarbintas atsiliepe perzengdama slenkati

Mariuka.

— Ant amziu — atsa ke gaspadorius paziurejes abejo dai in mergaite.

— Kogi nori? — uszkla se szarpiai gaspadine, nes vai ku Grigienes nekente, kaip o vargzu o vel atejimas Mariu kos zinoma, kaip ir ji mislijo, ne buvo be reikalo.

— O tetite — isztare pro verkmus sielvartiniu balu mergaite — ateinu praszit pieno vaikui.

— O kur motina? — kalbe jo piktai kaiminka.

— Iszejo... spirito... O tas nelabas Andrius piena vaiko isz bonkos iszgere, dabar nera ne laszo, vaikas verkia, nega liu gaut rodos O Dieve, Dieve — aimaniavo nelaiminga mer gaite sunkiai atisidus.

— Kas man ten tas jusu bostras tegul stimpaj; lazdu bo bai, lazdu reikejo o nebutu szandien besivalchiojus su spi ritinesziais, o vaikai namieje ant jonvaikis iszaug! Nesiki jau ta isztvirkeli Andriu isz vijo isz svetimo darzo, kad ut speta raujanj ropes, ar mork vas, kes bus isz jo toliaus? O tu ar negali eit pas zmones, n gu ka vargesi pas tokia moti na, neverta pasigailejimo Aik sau su Ponu Dievu nenoriu penet svetimu bostru, nenoriu nieko turet su tokiais kaip ta vo motina.

Isztumta tokiais zodziiai nemielaszirdingos gaspadines, nelaiminga mergaite susigedi jus ir su skausmu ezirdije ap leido kaiminu namus. Iszejus, dar sunkiau atisidus stoveja ant gatves neizncdama kur eit kur pagelbos jieszkot; ne mate nieko nes azaros, kar czios aptemde jai svieta. Ga liaus pratrinus su rankove aki nurijus karczias azarasz apsi zvele ir iszvidio einanczia mo teri, ejo ji su pilna mileztuviu pieno nuo karviu, nelaimingos mergaites akis isz kart suliauks mejo bet kada moteriszke pri stantino ji neiszdrisdama atsi liept, idant praszit, stovejo na liudus. Moteriszke praedimas atsiliepe, paziurejus in nulu duse apsiaverkuse mergaite ir uszklauso.

— Kogi tu czia Marute sto vi ir verki? — Mergaite tik graudziai atsi duso, pazurejus in apiputos milztuve su pienu.

— Ar motina bare, ar val git nori? — klausie toliau rupestant kaiminka.

— Nebare, nes nera jos na mieje, iszejo in Prusus — val git... asz galu pakest, bet kudikis verkia, piena iszlaki ne doras Andrius, vaikui nera ka duot, o verkia, rodos negau nu.

— Oi ta motina, ta motina ar reikalinga jai tas? dabar pe lieka kudiki, o ta nelaiminga mergaite nemazai privargta — kalbejo pati sau kaiminka ir jau rengies eit, bet sulai ke ja Mariuka, prazidama nors szlakeli pieno vaikui,

Tokiais nelaimingais buvo vaikai Grigienes, ipacz viriau sia Mariuka, o tas jos nelai mingumas ezandien buvo vi sudidziausiu: motinos nebuvo namieje, praszit duonos pas kaiminus ji neiszdriso, nes kai pi instinktu spejo, jog nieks jau neduos, kada pasakis kur motina, ant kurios nieks neusi milejo, tezciaus piktai kalbe jo matidami jos vargus ir ne laiminguma: "Gerai jai te p! Uliavuo, tegul dabar pakuta voja. Tu iszeiteisim nemie lazszirding suturinejo save nuo mielaszirdingo gero darbo ir kurlino savi je jausmus meiles artimo.

Nelaiminga mergaite nors su ma za viltim inejo in kaimi nu stuba. Priemenije sedejo du vaikai prie blundu ir valqe pie na ir dauze szkasztais per gal va katinui, kuris teip gi nore jo pargaut skaniu puzieziu.

Stuboje prie stalo sedjo gaspadarius mergaite dzseinan ti jau in pusmerge szlave stu ba o gaspadine state ant stalo puziezius.

— Tegul bus pagarbintas atsiliepe perzengdama slenkati

— Turi piningu, usz kiek nori?

— Ah, kasgi man dave pi ningu — neturiu ne skatiko.

— Negaliu duot, nors gaila man tavęs, nes ponja daktari ne uszkalbino. — Tai tariu apsigriso ir nuejo, palikdama nelaiminga mergaite...

Mariuka nieko ne atmda ma nieko nematidama, vien pa veikla baises savo vargo ir sunkaus padejimo, ejo gatvi kaimo, pati nezinodama kur ejua ir ko. Iszvido ja sedint ant slankesio ir besiglamona janti su metu senumo digtu ku dikiu jauna moteris. Matoma pagailo jai nelaimingos mer gaites, nes prisizsauke prie sa ves ir uszklauso ko verkia.

Nelaiminga mergaite zodzi o isztart negalejo, i padomas sprangino ja. Nedrasiai ir mik osiodama dave atsaikima.

Jauna moteris paziurejo in savo sveika grazu vaikeli ir pamielioje. Laimingas kudike li prie motineszkos kruties, ne jauti vargo nealksti, bet ne visi lygus tau maziulelei ne visi tur szila motiniszke globa ir iszcziu. — Dora moteris pamilijus toliaus, kas butu, kad jos kudikis butu to kiam padejime kokiam es vaikai Grigienes kaip jos mo tiniszka szirdis turetu daug kentet — veik pasikele ir, tarius Mariukai — palauk nuejo in stuba isz kur, netru kus iszejo su uzbonu ir paduo dama ji mergaitei kalbejo:

— Imk — czia bus kudi kiu ir jus pavalgikit visi nors neik, sz cziai, kadangi daugiau ne suriu, bet vis ne bus teip alkani.

Dekingiete mergaites netu rejo rubeziaus su pilnom asza ru akimis in iszjauslinimu ir dideli susijudinimo, pabucz vo abi rankas labdaringos zmonos ir skubiai nubego na mon kur lauke jos nekantriai visa mazuju szeimina.

Ineudama in priemene igir do stuboje rikama ir zliumbi ma visu.

(Toliaus bus.)

Maztausi dalikai ant svieto.

Mažiausios karves ant svieto randasi ant Somojizku sa lu.

— Mažiausi verbludai ira Persioji. Ira tik viena centi meteri augszcio.

— Berline randasi mazi aus szlonius, 1 meteri augszcio, o averentis 80 kilogramu.

— Gau-t ir mazi ausze Ra publika, tik 9 milios keturkam pines. Randasi 150 zmoniu

— Mažiausios arklis ira Shet land, arklukas ira kone 70 centimeteriu augszcio.

— Karalus Malietva ant Sa mojos aplaikindavo mazi ausze mokesze uz visus kitus monar chus. Ba tik \$150 ant menesio ir tai kaip kada suvis ne ap laikindavo.

Dzukelis Berne kaunieszki uzkabino, Kaunieszkis dzuka pas vaita nugabeno.

Devynis dolerius uzmokejo, Ir da kelis centus pridejo.

Juk gazieta pigiau kasztuoje, Kas turi gazieta, praszyt ne reikalauje,

Uz 9 dolerius tris metus skai tytu,

O ir po sudus nesitrunkytu.

In Nudzerzes steta nuvykau, Puikiu naujenu izgidau,

Ne senei teip viena subelde, Ir galva baises suskalde,

Ne gali nebagas pasedeti, Ir galvos nulaikyti.

Vienas uzejo in saluna, Kuriam mueztukai buna,

Tuojaus pastojo baldas, Aplauke nebags per galva.

Paliomonus paszauke, Tiejie atbeigia apkalpe,

In lakupa pasodino, Ir duris uzrakino.

Skondikas teip in galva eme, Skepetele nuo nosies paeme,

Ant kaklo uzvarino, Ir kozoje pasiekabino,

Kiti tai paregoje, Gelbeti pradejo,

Nukabino, In paiksuz nama patalpino.

Czikage cicilikas paczia pa mete,

In tolima svieta nusibaste, Ir dvejta vaikeliu paliko,

Be apglobos vargezai liko. Ne dyvai, ba tai cicilikas buvo, Tai sumaiszta prota gavo.

Kokia tai ponutele du mene sius su vyru pergyveno,

Pamete vyra, in Piladelpije atvaziavo,

Pasisako, jog da meryna, Prisigauje ir gyna,

Po miesta valkiojesi, O ir da giedot mokynasi,

Ir uz pamergia veseilio buvo, Su koku ten vaikynn inesi gavo.

Isz veseilios vos pavezlijo, Badau net dedis palidejo,

Ir vienas narsunas tenais ra dosi,

Kuris labai drutu statesi, Bet niekas ant jo nepase,

Badau net gerai pataise. Yra ten daug kvailiu,

O ypezis lietuviszku vaikinu, Izezdzo kaip pilozopai,

O suvis niekiai. Visados gerkloupu,

Kur tik prieitu, Ne skaityti nemoka,

O vyrti kitiems in akis szoka. * * *

Skrantuose randasi lietuvaite, Stragi mergaite,

Isz "pri" kontro naudoje, Po visus uzkaborius begioje;

Vyrai, josios saugokyte, Su taja varna neuszidokyte.

Ejme in Detroitu ant vaka ruszku Onuk,

Tiktai greitai pasirengk, ne truk,

Onuka pecziaus neapziurejo, Ant veczeruzsu su vaikynu nuejo.

Ant pecziaus pucdus paliko, Szuo mesa utzyko,

Laukan iszneszes upaczzevoje, Pasilepias sau miegojo.

Onuka ir veseilijoje, Ir ant vaikynu loje,

Po karczemas valkiojesi, Namon ejti bijosi.

O isz tos Onutes netikus, Nuo visu mergynu atlikus,

O jago neusivaldys, Tai daug vargo pamatys.

SVARBI ŽINIA

Yra duota zinia; pagal instatimu General Assemblies valstijoj Pennsylvania, 11 diena Juniaus 1840m. ir Mojaus 4 ir 12 1841m. kad zemias parodytas skaitlis parodo stovi asesmentu padarytu per kiekviena Assessoris isz jiu paskirto distrikto Schuylkill pavieto ir parodo kaip jie aprokavo vertes Turto, Morgeciu, Piningus ant procenoto, jiu uzsiemima ir t.t. kaip zemias parodo:

District	Dogs	Money at Interest	Total Valuation For County
Ashland—First Ward...	31	\$ 32,881 00	406,000
Ashland—Second Ward...	13	172,244 00	375,285
Ashland—Third Ward...	9	10,160 00	115,565
Ashland—Fourth Ward...	13	32,442 00	152,141
Ashland—Fifth Ward...	10	80,808 00	202,010
Auburn...	82	36,728 00	178,541
Barry Township...	135	21,608 00	216,827
Branch Township...	138	23,800 00	217,149
Branch Township—Unseated...			89,213
Brunswick Township East...	172	68,321 00	276,641
Brunswick Township West...	159	6,885 00	294,611
Brunswick Township—West—Unseated...			1,286
Blythe Township...	16	5,368 00	1,777,743
Blythe Township—Unseated...			1,943,821
Butler Township...	63	82,169 00	1,582,910
Butler Township—Unseated...			110,488
Cressona—North Ward...	62	23,583 00	139,948
Cressona—South Ward...	62	32,296 00	151,447
Coal Dale—East Ward...	59	9,875 00	230,571
Coal Dale—West Ward...			492,410
Coal Dale—Middle Ward...	27	2,862 00	284,207
Cass Township—Estimated—Unseated...			46,160 00
Delano Township...	95	11,288 00	232,759
Delano Township—Unseated...			4,391
Eldred Township...	142	33,414 00	222,075
Eldred Township—Unseated...			454,641
Fralley Township...	118	21,165 00	1,739,980
Fralley Township—Unseated...			38,919
Foster Township...	44	22,450 00	450,008
Foster Township—Unseated...			454,641
Frankville—North Ward...	41	9,053 00	193,359
Frankville—South Ward...	94	3,804 00	138,708
Frankville—Middle Ward...	48	47,749 00	231,738
Frankville—East Ward...	76	14,378 00	492,511
Gilberton—West Ward...	65	11,454 00	671,941
Gilberton—Middle Ward...	34	18,551 00	209,350
Gilberton—East Ward...	3	8,250 00	23,210
Gilberton—Middle Ward...	112	47,669 00	271,487
Gordon...	71	40,206 00	208,164
Hogins Township...	204	160,728 00	1,340,727
Hogins Township—Unseated...			17,743
Hubley Township...	118	65,969 00	247,736
Hubley Township—Unseated...			1,480
Kilns Township...	58	8,370 00	86,134
Kilns Township—Unseated...			47,611
Laadingville...	35	41,214 00	91,327
McAdoo...	69	67,783 00	94,801
McAdoo—Unseated...			78,646
Manheim Township—North—Unseated...	156	106,894 00	1,413
Manheim Township—South—Unseated...			215,132
Manheim Township—South—Unseated...			8,308
Mahanoy City—First Ward...	24	8,717 00	401,049
Mahanoy City—Second Ward...	11	101,310 00	594,350
Mahanoy City—Third Ward...	11	109,022 00	392,830
Mahanoy City—Fourth Ward...	22	48,689 00	221,738
Mahanoy City—Fifth Ward...	7	11,865 00	492,511
Mahanoy Township...	11	4,775 00	3,175,977
Mahanoy Township—Unseated...			106,500

